

P7_TA(2011)0148

Situace v Sýrii, Bahrajnu a Jemenu

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 7. dubna 2011 o situaci v Sýrii, Bahrajnu a Jemenu

Evropský parlament,

- s ohledem na svá předchozí usnesení o Sýrii a Jemenu,
- s ohledem na své usnesení ze dne 24. března 2011 o vztazích Evropské unie s Radou pro spolupráci v Perském zálivu¹,
- s ohledem na své usnesení ze dne 26. října 2006 obsahující doporučení Evropského parlamentu Radě o uzavření evropsko-středomořské dohody o přidružení mezi Evropským společenstvím a jeho členskými státy na jedné straně a Syrskou arabskou republikou na straně druhé²,
- s ohledem na prohlášení předsedy Evropského parlamentu Jerzyho Buzka o vražedném útoku na demonstranty v Sýrii dne 23. března 2011,
- s ohledem na Všeobecnou deklaraci lidských práv z roku 1948,
- s ohledem na Mezinárodní pakt o občanských a politických právech z roku 1966, mezi jehož signatáře patří i Bahrajn, Sýrie a Jemen,
- s ohledem na Úmluvu OSN proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání z roku 1975, kterou Bahrajn, Sýrie a Jemen podepsaly,
- s ohledem na závěry zasedání Evropské rady, které se uskutečnilo ve dnech 24. a 25. března 2011,
- s ohledem na závěry zasedání Rady týkající se Bahrajnu a Jemenu, které se konalo dne 21. března 2011,
- s ohledem na prohlášení vysoké představitelky / místopředsedkyně Komise o Bahrajnu ze dnů 10., 15. a 17. března 2011, o Sýrii ze dnů 18., 22., 24. a 26. března 2011 a o Jemenu ze dnů 10., 12. a 18. března 2011 a ze dne 5. dubna 2011,
- s ohledem na společné sdělení vysoké představitelky a Komise „Partnerství pro demokracii a sdílenou prosperitu se zeměmi jižního Středomoří“ ze dne 8. března 2011,
- s ohledem na obecné zásady EU týkající se obhájců lidských práv z června 2004, které byly aktualizovány v roce 2008,

---

¹ Přijaté texty, P7_TA(2011)0109.

² Úř. věst. C 313 E, 20.12.2006, p. 436.

- s ohledem na čl. 110 odst. 4 jednacího řádu,
- A. vzhledem k tomu, že po obdobných událostech v jiných arabských zemích vyjádřili i demonstranti v Bahrajnu, Sýrii a Jemenu legitimní touhu po demokracii a důrazně formulovali své požadavky týkající se politických, hospodářských a sociálních reforem směřujících k vybudování skutečné demokracie, k boji s korupcí a klientelismem, dodržování zásad právního státu, lidských práv a základních svobod, ke zmírnění sociálních rozdílů a vytvoření lepších hospodářských a sociálních podmínek,
- B. vzhledem ke skutečnosti, že vlády reagovaly zesílením násilných represí, vyhlášením výjimečného stavu a zavedením právních předpisů k boji proti terorismu, aby tak zdůvodnily závažné trestné činy, k nimž patří i popravy bez řádného soudního řízení, únosy, násilná zmizení, svévolná zatýkání, mučení a nespravedlivé soudní procesy,
- C. vzhledem k tomu, že nepřiměřeně násilné potlačení demonstrací bezpečnostními složkami v Bahrajnu, Jemenu, a Sýrii vedlo k mnoha ztrátám na životech, zraněním a zatčením, což je v rozporu s Mezinárodním paktem o občanských a politických právech, mezi jehož smluvní strany tyto země patří,
- D. vzhledem k tomu, že v Sýrii vypukly demonstrace nejdříve ve městě Dará na jihu země a poté se rozšířily do celého státu; vzhledem k tomu, že syrské orgány demonstrace potlačily za použití ostré munice, pomocí které rozháněly pokojná shromáždění, že zatkly stovky civilistů a v Damašku i jiných městech mobilizovaly prorežimní demonstranty; vzhledem k tomu, že dne 29. března 2011 syrská vláda odstoupila a sestavením nové vlády byl pověřen Adel Safar; vzhledem k tomu, že projev prezidenta Bašára Asada v syrském parlamentu dne 30. března 2011 nedokázal naplnit očekávání a naděje na rozsáhlé reformy,
- E. vzhledem k tomu, že v Sýrii platí od roku 1963 výjimečný stav; vzhledem k tomu, že zákon o výjimečném stavu ve svém důsledku omezuje občany při uplatňování jejich občanských a politických práv a přitom poskytuje syrským orgánům trvalou kontrolu nad soudním systémem,
- F. vzhledem k tomu, že syrská vláda učinila řadu veřejných prohlášení a zavázala se dodržovat svobodu projevu a politické účasti (zrušení zákona o výjimečném stavu, zrušení článku 8 syrské ústavy, jenž stanoví, že stát i společnost jsou vedeny stranou Baas, a dále řešení problému, který vznikl při sčítání lidu v roce 1962 v oblasti al-Hasaka, kdy byly statisícům Kurdů odebrány cestovní pasy a tito Kurdové byli zaregistrováni jako cizinci), ale nedokázala dosáhnout v tomto směru hmatatelného pokroku; vzhledem k tomu, že přední syrský lidskoprávní aktivista a kritik vlády Hajtham al-Málíh byl v březnu 2011 propuštěn z vězení a vyzval mezinárodní společenství, aby vyvíjelo nátlak na syrský režim a přimělo jej dodržovat mezinárodní závazky týkající se lidských práv,
- G. vzhledem k tomu, že dosud nebyla podepsána dohoda o přidružení mezi Evropským společenstvím a jeho členskými státy na jedné straně a Syrskou arabskou republikou na straně druhé; vzhledem k tomu, že podpis této dohody je na žádost Sýrie od října 2009 odkládán; vzhledem k tomu, že podstatnou část této dohody tvoří dodržování lidských práv a základních svobod,
- H. vzhledem k tomu, že v Bahrajnu začaly demonstrace dne 14. února 2011 a demonstrující při nich požadovali politické reformy, jako jsou konstituční monarchie a volená vláda,

dále pak odstranění korupce a marginalizace šíitů, kteří představují více než 60 % populace, vzhledem k tomu, že situace v Bahrajnu je i nadále napjatá a že za poslední týden bylo nahlášeno již 50 až 100 pohřešovaných osob; vzhledem ke zprávám, podle nichž byli v Bahrajnu zatýkáni zdravotníci, obhájci lidských práv a političtí aktivisté a nemocnice byly obsazeny bezpečnostními složkami,

- I. vzhledem k tomu, že v Bahrajnu byly na žádost tamní vlády rozmístěny bezpečnostní síly Rady pro spolupráci v Perském zálivu ze Saudské Arábie, Spojených Arabských Emirátů a Kuvajtu,
  - J. vzhledem k tomu, že v Jemenu od ledna tohoto roku převážně pokojně protestují miliony občanů a že bezmála sto osob zde bylo údajně zabito a další stovky osob byly zraněny zejména bezpečnostními silami, které střelily do davů ostrou municí; vzhledem k tomu, že bezpečnostní složky v Jemenu bránily sanitkám přivážejícím zraněné protivládní demonstranty v příjezdu do nemocnice,
  - K. vzhledem k tomu, že prezident Alí Abdalláh Sálíh, který byl v Jemenu u moci po 32 let, slíbil, že odstoupí; vzhledem však k tomu, že prezident dosud neučinil žádné významné kroky, kterými by naplnil svůj slib zajistit pokojné a demokratické předání moci,
  - L. vzhledem k tomu, že členové Rady pro spolupráci v Perském zálivu se rozhodli pozvat jemenskou vládu a zástupce opozice do Rijádu k rozhovorům, při nichž by našli východisko z některých konkrétních problémů,
  - M. vzhledem k tomu, že Jemen je nejchudší zemí na Blízkém východě s rozšířenou podvýživou, klesajícími zásobami ropy, rostoucím počtem obyvatel, slabou centrální vládou, rostoucím nedostatkem vody a nízkými investicemi do tamního hospodářství; vzhledem k tomu, že panuje závažné znepokojení ohledně toho, zda nedojde k rozpadu jemenského státu v situaci, kdy od února platí jen vratké příměří s šíitskými rebely na severu země, na jihu působí separatistické hnutí a existují zprávy o tom, že Jemen funguje jako základna řady militantních členů organizace Al-Kajdy,
  - N. vzhledem k tomu, že v Bahrajnu a Jemenu byl nedávno vyhlášen výjimečný stav; vzhledem k tomu, že vyhlášení výjimečného stavu v jakékoli zemi nezavazuje vládu této země základní povinnosti dodržovat zásady právního státu a své mezinárodní závazky v oblasti lidských práv,
1. ostře odsuzuje násilné potlačení pokojných demonstrací v Bahrajnu, Sýrii a Jemenu bezpečnostními silami a vyjadřuje soustrast rodinám obětí; vyjadřuje solidaritu s obyvateli těchto zemí, oceňuje jejich odvalu a odhodlání a jednoznačně podporuje jejich legitimní demokratické aspirace;
  2. vyzývá bahrajnské, syrské a jemenské orgány, aby se zdržely násilí na demonstrantech a dodržovaly jejich svobodu shromažďování a slova; odsuzuje skutečnost, že státní orgány v Bahrajnu a Jemenu zasahují do poskytování lékařské péče a znemožňují a omezují přístup do zdravotnických zařízení; zdůrazňuje, že osoby odpovědné za ztráty na životech a zranění by měly být volány k odpovědnosti a postaveny před soud; vyzývá státní orgány, aby okamžitě propustily všechny politické vězně, lidskoprávní aktivisty a novináře a každého, kdo byl zadržen v souvislosti se svými pokojnými aktivitami v rámci protestních akcí;

3. konstatuje, že pokud se stát dopouští násilí na svém vlastním obyvatelstvu, musí to mít přímé dopady na jeho bilaterální vztahy s Evropskou unií; připomíná místopředsedkyni Komise / vysoké představitele EU, že Unie má k dispozici řadu nástrojů, jak státy od takového jednání odradit, například zmrazení aktiv, zákaz cestování atd.; připomíná však, že tímto přehodnocením bilaterálních vztahů by nikdy nemělo být postiženo obyvatelstvo země jako celek;
4. vyzývá Evropskou unii a její členské státy, aby ve dvojstranných vztazích s Bahrajnem, Sýrií a Jemenem plně zohlednily události, které v těchto zemích proběhly a stále probíhají, stejně jako budoucí vývoj, a aby případně pozastavily další jednání o dosud nepodepsané dohodě o přidružení mezi EU a Sýrií; zastává názor, že uzavření takovéto dohody by mělo záviset na schopnosti syrských orgánů provést hmatatelné demokratické reformy, které se od nich očekávají;
5. vyzývá Evropskou unii a její členské státy, aby podpořily výzvy k nezávislému vyšetřování útoků na demonstranty v těchto zemích, se zvláštním ohledem na nezávislé vyšetřování, které by měla provést Organizace Spojených národů (OSN) nebo Mezinárodní trestní soud, pokud jde o útoky na demonstranty dne 18. března 2011 v jemenském městě Saná, při nichž bylo zabito 54 osob a více než 300 osob utrpělo zranění; vyzývá EU, aby se ihned ujala vedení a svolala zvláštní zasedání Rady pro lidská práva s cílem projednat násilí, ke kterému došlo v Bahrajnu, Sýrii a Jemenu v průběhu zásahů proti demonstrantům a při represivních akcích proti disentu;
6. vyzývá vlády Bahrajnu, Sýrie a Jemenu, aby neprodleně a bez jakýchkoli předběžných podmínek zahájily otevřený a smysluplný politický proces a dialog za účasti všech demokratických politických sil a občanské společnosti, a připravily tak cestu k budování skutečné demokracie, ke zrušení výjimečného stavu a provedení reálných, rozsáhlých a významných politických, hospodářských a sociálních reforem, které jsou nezbytné pro dlouhodobou stabilitu a rozvoj;
7. vyzývá bahrajnské, syrské a jemenské orgány k dodržování mezinárodních závazků v oblasti lidských práv a základních svobod; vyzývá státní orgány v těchto zemích, aby okamžitě zrušily výjimečný stav, propustily všechny politické vězně, lidskoprávní aktivisty, novináře a pokojné demonstranty, zakotvily svobodu slova a shromažďování v právním řádu a v praxi, zpřísnily opatření proti korupci, zaručily rovná práva pro menšiny, zajistily přístup ke komunikačním prostředkům, jako je internet a mobilní telefony, a zajistily přístup k nezávislým sdělovacím prostředkům;
8. bere na vědomí, že syrská vláda dne 29. března 2011 odstoupila, avšak je přesvědčen, že to stále nestačí k tomu, aby se zastavil růst nespokojenosti syrského lidu; vyzývá prezidenta Bašára Asada, aby ukončil represivní akce vůči politické opozici a lidskoprávním aktivistům, opravdu zrušil výjimečný stav, který je v platnosti od roku 1963, podpořil v Sýrii proces demokratického předání moci a formuloval konkrétní program politických, hospodářských a sociálních reforem;
9. vyzývá vládu Bahrajnu a ostatní strany, aby neprodleně a bez jakýchkoli předběžných podmínek zahájily smysluplný a konstruktivní dialog, který povede k reformám; vítá oznámení generálního tajemníka OSN, že OSN je připravena podpořit národní úsilí, pokud o to bude požádána;
10. vyjadřuje znepokojení nad přítomností zahraničních jednotek v Bahrajnu, které zde

působí pod vlajkou Rady pro spolupráci v Perském zálivu; vyzývá Radu pro spolupráci v Perském zálivu, aby své zdroje využívala jako kolektivní regionální činitel ke konstruktivnímu jednání a aby působila jako zprostředkovatel v zájmu pokojných reforem v Bahrajnu;

11. vyzývá jemenského prezidenta Sáliha, aby učinil konkrétní kroky ke splnění svého slibu „předat moc pokojně prostřednictvím demokratických institucí“; vyzývá všechny strany včetně opozice, aby jednaly odpovědně, neprodleně se zapojily do otevřeného a konstruktivního dialogu v zájmu spořádané politické transformace a zapojily do dialogu všechny strany a hnutí zastupující jemenský lid;
12. vyjadřuje hluboké znepokojení nad mírou chudoby a nezaměstnanosti a nad rostoucí politickou a ekonomickou nestabilitou v Jemenu; trvá na tom, že je třeba urychlit konkrétní plnění příslibů vyslovených na dárcovské konferenci v roce 2006; dále vyzývá EU a Radu pro spolupráci v Perském zálivu, aby vyvinuly zvláštní úsilí o poskytnutí finanční a technické podpory, jakmile bude prezident Sálih připraven odstoupit ve prospěch demokraticky sestavené vlády;
13. vyzývá Evropskou unii a její členské státy, aby podpořily pokojné demokratické aspirace bahrajnského, syrského a jemenského lidu, přehodnotily své politiky vůči těmto zemím, dodržovaly Kodex chování Evropské unie pro vývoz zbraní a byly připraveny poskytnout svou pomoc při realizaci programů konkrétních politických, hospodářských a sociálních reforem v těchto zemích, pokud se jejich státní orgány k těmto reformám skutečně zaváží;
14. vyzývá Komisi, aby plně a účinně využila současnou podporu poskytovanou z evropského nástroje sousedství a partnerství, evropského nástroje pro demokracii a lidská práva a nástroje stability, a aby bezodkladně vypracovala konkrétní návrhy, jak by mohla budoucí finanční pomoc EU lépe pomáhat zemím a občanským společnostem na Blízkém východě a v oblasti Perského zálivu v jejich přechodu k demokracii a k dodržování lidských práv;
15. zdůrazňuje, že vysoká představitelka Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiky a Komise se ve společném sdělení „Partnerství pro demokracii a sdílenou prosperitu se zeměmi jižního Středomoří“ zavázaly, že v reakci na současný historický vývoj v regionu zde budou dále podporovat demokratickou transformaci a občanskou společnost; vyzývá EU, aby poskytovala podporu demokratickým procesům v oblasti Středomoří a Perského zálivu v zájmu plné účasti všech občanů, zejména žen, které sehrály významnou úlohu při formulování požadavků na demokratickou změnu – v politickém životě;
16. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi, místopředsedkyni Komise / vysoké představitelce Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, vládám a parlamentům členských států, vládě a parlamentu Království Bahrajn, vládě a parlamentu Syrské arabské republiky a vládě a parlamentu Jemenské republiky.